

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора медичних наук, професора кафедри нейрохірургії НУОЗ ім. П. Л. Шупика Муравського Андрія Володимировича на дисертаційну роботу Камінського Андрія Анатолійовича «Прогнозування результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації», представлену на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «нейрохірургія»)

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Прогнозування результатів лікування гіпертензивних крововиливів медіальної локалізації є надзвичайно актуальною темою сучасної нейрохірургії та неврології. Внутрішньомозкові крововиливи, зокрема гіпертензивного генезу, залишаються однією з провідних причин інсультів, які призводять до значної смертності та інвалідизації населення. Серед них медіальні локалізації крововиливів відзначаються особливою складністю у лікуванні та прогнозуванні, що зумовлено анатомічними особливостями і високим ризиком ураження важливих мозкових структур.

Недостатня вивченість патофізіологічних механізмів та прогнозування результатів лікування пацієнтів із медіальними гематомами створює значні труднощі для клініцистів у виборі оптимальної тактики лікування. Визначення ключових факторів, що впливають на перебіг захворювання та його наслідки, є необхідним для підвищення ефективності медичної допомоги та покращення якості життя пацієнтів.

З огляду на вищезазначене, дослідження, спрямовані на оптимізацію діагностики та лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації, мають важливе наукове та практичне значення. Використання сучасних методів нейровізуалізації та клініко-неврологічного аналізу дозволяє не лише глибше розуміти патофізіологію цього захворювання, але й розробляти ефективні стратегії лікування та прогнозування результатів.

**Андрій
Муравський**

Подписано: Андрій Муравський
DN: cn=Андрій Муравський, c=UA,
o=НУОЗ України імені П.Л.Шупика,
ou=професор кафедри нейрохірургії,
email=amuravskiy@ukr.net
Дата: 2024.06.16 13:21:16 +03'00'

Зокрема, застосування методів бінарної логістичної регресії для оцінки прогностичних факторів дає можливість персоналізувати підхід до лікування пацієнтів, підвищуючи шанси на успішне відновлення та зменшуючи ризик ускладнень. Це також сприяє раціоналізації використання медичних ресурсів і зниженню фінансових витрат на лікування.

Таким чином, тема дисертаційного дослідження "Прогнозування результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації" є надзвичайно актуальною та відповідає сучасним потребам медичної науки і практики, спрямованим на покращення результатів лікування та якості життя пацієнтів з інсультами.

2. Зв'язок теми дисертації з державними і галузевими науковими програмами.

Дисертаційна робота є науково-дослідною роботою Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика на тему: "Прогнозування результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації" (№ держреєстрації 0124U001740, термін виконання: 2020-2024 рр.). Тему дисертації затверджено рішенням вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від "10" березня 2021 року (протокол № 1).

3. Наукова новизна одержаних результатів.

Вперше було порівняно результати хірургічного та медикаментозного лікування у хворих із медіальними внутрішньомозковими крововиливами.

Вперше на підставі клініко-неврологічного та нейровізуалізаційного обстеження хворих було відібрано чинники, які статистично значимо корелювали з летальними наслідками.

Розроблено формулу, яка дозволяє розрахувати ймовірність настання летального наслідку залежно від значень показників певних шкал для кожного конкретного хворого.

Доведено, що хірургічне лікування гіпертензивних внутрішньомозкових

крововиливів медіальної локалізації не має переваг над медикаментозним не тільки при порівнянні вірогідності летальних наслідків, але й при порівнянні функціональних виходів пацієнтів.

4. Теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

Наукові та практичні розробки будуть використані в підготовці локальних протоколів та в лікувальному процесі.

Розроблено та впроваджено в практику підхід для прогнозування лікування для покращення функціонального виходу у хворих із гіпертензивними крововиливами медіальної локалізації.

Розроблено формулу для прогнозування ймовірності виникнення летального наслідку у пацієнтів із медіальними гіпертензивними крововиливами.

Результати проведеного дослідження впроваджені у практику, що використовуються в рамках лікувально-діагностичного процесу в навчальній роботі кафедри нейрохірургії Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (м. Київ, акт впровадження від 13 травня 2024).

Отримані в ході дослідження дані можуть бути використані в практичній діяльності лікарів-нейрохірургів, як на рівні навчання в медичних закладах освіти, так і в закладах післядипломної освіти.

Результати досліджень впроваджені в практичну роботу відділення нейрохірургії КНП «Київська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги» (м. Київ, акт впровадження від 13 травня 2024).

5. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Завдання дослідження повністю відповідають поставленій меті. Дослідження проводились на базі КНП «Київська міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги» м. Києва. В дослідження увійшло 178 хворих: 121 (68,0%) чоловіків та 57 (32,0%) жінок у віці від 32 років до 89 років, що знаходились на стаціонарному лікуванні з 2018 по 2020 роки. Критерії включення у дослідження: пацієнти із спонтанним супратенторіальним

крововиливом медіальної локалізації, який виник вперше на тлі артеріальної гіпертензії. Пацієнти були включені незалежно від стану тяжкості при поступленні та обраною лікувальною тактикою. У дослідження не включались: пацієнти із повторними інсультами, хворі із аномаліями судин головного мозку: аневризми, артеріо-венозні мальформації, із крововиливами через розрив каверном, крововиливи у пухлини, коагулопатії, хворі із лобарними, латеральними, змішаними та субтенторіальними крововиливами. Структура проведеної роботи є адекватною щодо вирішення завдань дослідження.

Результати дослідження опубліковані в 7 наукових працях, з них: 2 – статті у фахових наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 1 стаття – у виданні, що індексується міжнародною наукометричною базою Scopus, 4 тез-доповідей у матеріалах наукових конференцій та симпозіумів.

Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації є коректними, всебічно обґрунтованими та висвітленими у повній мірі, характеризуються новизною і мають науково-теоретичну та практичну цінність. Сформульовані мета, завдання, предмет, об'єкт дослідження та наукові положення, які формують наукову новизну дисертаційної роботи, відповідають змісту теми дослідження. Отримані здобувачем результати обґрунтовані та достовірні. Загальні висновки є достовірними і підтверджують отримані в роботі результати.

Ознак академічного плагіату не виявлено, знайдено збіг з власними публікаціями, а також загальноновживаними фразами. Робота має посилання на відповідні наукові джерела. Мова та стиль дисертації носять науковий характер. Робота написана українською мовою, оформлена згідно вимог МОН України.

6. Загальна оцінка змісту та структури дисертації.

Дисертаційна робота Камінського А. А. викладена на 150 сторінках друкованого тексту. Дисертація містить наступні розділи: вступ, аналітичний огляд літератури, матеріали та методи, 4 розділи за результатами власних

досліджень, аналіз та узагальнення результатів досліджень, висновки, практичні рекомендації, список використаних джерел. Список використаних джерел складає 142 джерела. Текст ілюстрований таблицями та рисунками.

У вступі дисертант формулює мету, задачі дослідження, наукове і практичне значення роботи, зв'язок з науковими темами Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика.

Огляд літератури відображує сучасний стан проблеми гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації та шляхи його вирішення. У розділі наводяться дані про епідеміологію, фактори ризику, класифікацію, клінічні прояви, методи діагностики та огляд методів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації.

Розділ легко читається та сприймається, вміщує широкий аналіз даної проблеми. Зауважень до розділу немає.

Розділ 2. Матеріали і методи дослідження.

Розділ викладений на 17 сторінках, містить загальну характеристику обстежених хворих, опис методів дослідження та лікування хворих, методи статистичної обробки.

Зауважень до розділу немає.

Розділ 3. Клініка та діагностика хворих з внутрішньомозковими крововиливами гіпертензивного характеру супратенторіальної локалізації.

Автор підкреслює, що чоловіки частіше страждають від гострого медіального крововиливу, ніж жінки. У 97,8% хворих спостерігається неврологічний дефіцит, який проявляється різноманітними симптомами. У всіх хворих має місце стійке підвищення артеріального тиску, що є фактором ризику розвитку крововиливу. У 63,5% хворих відмічається зміщення серединних структур мозку, що є маркером тяжкості стану. Нейровізуалізаційні дані тісно пов'язані з клінічними проявами гострого медіального крововиливу.

Розділ викладено на 9 сторінках, має 8 рисунків та 1 таблицю. Зауважень до розділу немає.

Розділ 4. Порівняльна оцінка тяжкості спонтанних медіальних крововиливів в залежності від обраної лікувальної тактики за шкалою NIHSS.

Автор на основі проаналізованого матеріалу приходить до висновку, що хірургічне лікування хворих з крововиливами в медіальні структури не надає переваг щодо покращення неврологічних функцій за шкалою NIHSS, як в цілому так і у разі зміщення медіальних структур і за їх відсутності. Оперативне лікування не забезпечує зменшення летальності, а у разі відсутності зміщення медіальних структур збільшує її порівняно із консервативним лікуванням.

Розділ представлено на 21 сторінці, має 1 таблицю, 18 рисунків. Зауважень до розділу немає.

Розділ 5. Порівняльна характеристика ступеню інвалідизації при спонтанних медіальних крововиливів в залежності від обраної лікувальної тактики за шкалою Ренкіна.

Автор відзначає, що оцінка результатів лікування з використанням шкали Ренкін показала гірші результати при використанні хірургічної тактики порівняно з терапевтичною.

Розділ представлено на 20 сторінках, ілюстровано 13 рисунками та 16 таблицями. Зауважень до розділу немає.

Розділ 6. Прогнозування результатів лікування хворих з гіпертензивними крововиливами медіальної локалізації залежно від впливу різних чинників на летальні наслідки у хворих з крововиливами в медіальні структури.

Показано, що клінічні шкали NIHSS та ICH Score, а також дані нейровізуалізації, що відображають тяжкість крововиливу, можуть бути використані для прогнозування летальних наслідків у пацієнтів з крововиливами у медіальні структури.

Розділ представлено на 18 сторінках та ілюстровано 7 таблицями та 18 рисунками. Зауважень до розділу немає.

Висновків — 7, вони повністю витікають із тексту роботи, мети і завдань, ґрунтуються на дослідженні автора, сформульовані лаконічно та коректно. Висновки та результати проведеного дослідження достатньо повно висвітлені в опублікованих автором наукових працях.

Практичні рекомендації мають практичну направленість, зокрема підкреслено, що враховуючи результати дослідження, рекомендується утриматися від хірургічного втручання при медіальних внутрішньомозкових гематомах, оскільки це може збільшити ризик смертності та не матиме позитивного впливу на відновлення неврологічної функції.

Перелік джерел посилання складено згідно вимог бібліографічного опису

Суттєвих зауважень до роботи немає. Зустрічаються окремі друкарські помилки та стилістичні неточності.

Під час рецензування виникли питання:

Які практичні рекомендації можна зробити на основі результатів вашої дослідження для клінічної практики та подальших досліджень у галузі неврології та нейрохірургії?

Чи було досліджено гендерні відмінності у виникненні медіальних внутрішньомозкових крововиливів і як вони впливають на клінічну картину?

Висновок:

Дисертаційна робота Камінського Андрія Анатолійовича «Прогнозування результатів лікування гіпертензивних внутрішньомозкових крововиливів медіальної локалізації», виконана на актуальну для нейрохірургії тему на високому сучасному методичному рівні, має наукову новизну, повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України

від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 19.08.2015 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту. За актуальністю теми, за обсягом дослідженого матеріалу, діапазоном методик та методологією дослідження, повнотою викладу принципових наукових положень, достатньо високим рівнем отриманої наукової новизни отриманих результатів, практичним та теоретичним значенням відповідає вимогам до дисертації на здобуття доктора філософії, а сам дисертант заслуговує присудження наукового ступеня доктор філософії за спеціальністю 222 Медицина.

Професор кафедри нейрохірургії
Національного університету охорони
здоров'я України імені П. Л. Шупика
доктор медичних наук, професор

Андрій МУРАВСЬКИЙ

